

Dosarul nr. 3ra-409/22
2-20088166-01-3ra-14042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Serghei Rusu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 2 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 27 iulie 2020, Serghei Rusu a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în fapt, este decorat cu ordinul „Steaua Roșie” și i s-a stabilit o alocație nominală pentru merite deosebite față de stat, ca persoană decorată cu ordinul „Steaua Roșie” cuantumul căreia constituie 50 de lei/lunar.

A menționat că întrucât consideră cuantumul sumei stabilite incorect, a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere privind dispunerea recalculării cuantumului plății lunare de 50 de lei, fiind stabilită plata lunară de 500 de lei/lunar. La data de 13 iunie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a emis răspunsul, prin care l-a informat despre lipsa unui temei juridic de a efectua recalcularea sumei pretinse.

Reclamantul a comunicat că la 22 iunie 2020 a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, la fel solicitând dispunerea recalculării cuantumului plății lunare de 50 de lei, cu stabilirea plății lunare de 500 de lei. Prin răspunsul din 4 iulie 2020 la cererea prealabilă, la fel a fost refuzat în efectuarea recalculării sumei plătite și stabilirea cuantumului alocației nominale lunare în privința sa în mărime de 500 de lei.

În răspunsul din 13 iunie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a recunoscut stabilirea cuantumului plății lunare nominale în privința lui în mărime de 50 de lei.

A mai precizat că Casa Națională de Asigurări Sociale nu neagă faptul stabilirii alocației nominale pentru merite deosebite față de stat, ca persoană decorată cu ordinul „Красная Звезда” cuantumului căreia constituie 50 de lei/lunar. Totodată, în ultimul aliniat a răspunsului la cererea prealabilă este indicat că acesta este cu titlu de decizie, cu indicarea termenului și instanței în care urmează a fi contestată; nu este alt act administrativ în afară de cel anexat.

În opinia reclamantului răspunsul (decizia) la cererea prealabilă privind refuzul în efectuarea recalculării, este ilegal și neîntemeiat.

În acest sens a invocat prevederile art. 1 din hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 533 din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorati cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S, conform cărora cetățenii Republicii Moldova, decorati cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S., beneficiază de drepturile respective, prevăzute pentru cetățenii Republicii Moldova, decorati cu distincții de stat ale Republicii Moldova. Corespunderea distincțiilor menționate, conform importanței lor din anexă. Conform anexei menționate privind corespunderea distincțiilor de stat ale fostei U.R.S.S., conform importanței lor, cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova, ordinul „Ștefan cel Mare” corespunde ordinului „Steaua Roșie”. În temeiul pct.4 lit. d) din hotărârea Guvernului nr.1413 din 27 noiembrie 2003 cu privire la alocațiile de stat pentru merite deosebite față de stat au dreptul la alocație nominală în cuantum de 500 de lei/lunar persoanele decorate cu ordinul „Ștefan cel Mare”. Conform pct.19 din hotărârea Guvernului nr.1413 din 27 noiembrie 2003 cu privire la alocațiile de stat pentru merite deosebite față de stat sumele alocației de stat pentru merite deosebite față de stat neachitate la timp din vina organului, care stabilește și plătește alocația, se plătesc retroactiv fără nici o limitare, în toată perioada de timp din data stabilirii alocației, până în prezent, reclamantul a primit alocația în sumă de 50 de lei/lunar.

Serghei Rusu a specificat că hotărârea Guvernului nr.1413 din 27 noiembrie 2003 a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova la data de 5 decembrie 2003. În tot textul hotărârii Guvernului nu este indicată data intrării în vigoare, aceasta fiind în vigoare peste o lună din data publicării. În așa mod, hotărârea Guvernului nr.1413 din 27 noiembrie 2003 a intrat în vigoare din data de 5 ianuarie 2004.

Din motivele invocate în pct. 7, a opinat că, dispunerea recalculării urmează a fi efectuată din data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului nr.1413 din 27 noiembrie 2003, adică data de 5 ianuarie 2004.

Din considerentele expuse supra, reclamantul a considerat oportună recalcularea sumelor neplătite în corespundere cu prevederile actelor normative care reglementează plățile date.

Astfel, reclamantul Serghei Rusu a solicitat recunoașterea ilegalității deciziei Casei Naționale Asigurări Sociale privind refuzul de a recalcula cuantumului alocației nominale cu obligarea Casei Naționale Asigurări Sociale de a efectua recalcularea alocației nominale în cuantum de 500 de lei/lunar, începând cu data de 5 ianuarie 2004.

Prin hotărârea din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani au fost anulate actele administrative – refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.R-984/20 din 13 iunie 2020 și decizia adoptată în procedura prealabilă – refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.R-1254/20 din 4 iulie 2020 și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să stabilească și să achite lui Serghei Rusu

alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat în mărime de 500 de lei/lunar, începând cu data de 25 mai 2006, cu deducerea achitărilor efectuate.

Cu respectarea dispozițiilor art. 232 din Codul administrativ, la 18 februarie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat, iar la 24 martie 2021 motivarea apelului împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin decizia din 2 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Întru consolidarea soluției, instanțele ierarhic inferioare au reținut că alocația nominală în cuantum de 500 de lei pentru merite deosebite față de stat, deținerea ordinului U.R.S.S. „Steaua Roșie” (Красная Звезда), echivalentul ordinului „Ștefan cel Mare” urma a fi stabilită și achitată în cuantumul de 500 de lei începând cu data de 26 mai 2006. Or, conform art. 22 alin. (1) lit. b) și lit. d) din Legea cu privire la veterani stabilește cuantumurile alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat. Astfel, persoanelor decorate cu ordine, cu excepția persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II și III ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste li se stabilește alocație nominală în cuantum de 100 de lei, iar persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II și III ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste li se stabilește alocație nominală în cuantum de 500 de lei.

La data de 8 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, iar la 17 martie 2022 motivarea recursului împotriva deciziei din 2 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

În argumentarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de drept și de fapt anterior invocate, recurentul a menționat că apreciază soluția instanțelor ierarhic inferioare ca fiind eronată.

A mai menționat că solicitarea intimatului de a recunoaște drept ilegal refuzul de a recalcula cuantumul alocației nominale în cuantum de 500 de lei/lunar, este absolut neîntemeiată, deoarece acesta contestă un act administrativ individual inexistent.

La data de 14 aprilie 2022, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa lui Serghei Rusu, copia recursului cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă ultimul nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 2 noiembrie 2021, dispozitivul deciziei fiind notificat recurentului, prin intermediul oficiului poștal, la data de 22 noiembrie 2021 (f.d.108).

Totodată, decizia motivată din 2 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la data de 17 martie 2022 (f.d.109).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont

pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu